

gruppe fremsatte den 2. april 1975 forslag til folketingsbeslutning om vejledende folkeafstemninger om kommunale anliggender (af Kjærulff-Schmidt m.fl.), se Folketingstidende 1974-75, 2. samling, forhandlingerne sp. 2544 og 4720 samt tillæg A, sp. 3861, jf. Folketingets Årbog 1974-75, side 686 ff.

I beslutningsforslaget opfordrede Folketinget indenrigsministeren til at fremsætte lovforslag, der åbnede mulighed for, at kommunale anliggender kunne underkastes en vejledende folkeafstemning i kommunen på begæring af et mindretal af kommunalbestyrelsesmedlemmer og/eller et mindretal af de vælgere, der var optaget på valglisten i vedkommende kommune.

Ved 1. behandling af forslaget kunne indenrigsministeren erklære sig enig i den målsætning, der lå bag forslaget, hvorimod han ikke følte sig overbevist om, at den foreslåede løsning på tilfredsstillende måde ville føre frem til det ønskede mål. Også de øvrige partiers ordførere var i overvejende grad positive for så vidt angik det principielle sigte i forslaget, men havde betænkeligheder ved forslagets udformning.

Kommunaludvalget afgav ikke betænkning over forslaget inden folketingsårets udløb.

Den 16. marts 1977 fremsatte medlemmer af Fremskridtspartiets folketingsgruppe forslag til lov om folkeafstemninger i kommunerne (af Kjærulff-Schmidt m.fl.), se Folketingstidende 1976-77, 2. samling, forhandlingerne sp. 709 og sp. 2979, samt tillæg A, sp. 3701, jf. Folketingets Årbog 1976-77, side 500 ff.

Ifølge lovforslaget kunne ethvert spørgsmål, der var omfattet af det kommunale selvstyre, underkastes en vejledende folkeafstemning i en kommune, såfremt det begæredes af mindst 10 pct. af de på valglisten opførte vælgere eller mindst en tredjedel af kommunalbestyrelsens medlemmer.

Om baggrunden for lovforslaget hed det i de ledsagende almindelige bemærkninger bl.a.:

»Ved gennemførelsen af kommunalreformen reduceredes antallet af kommuner fra ca. 1300 til 275. Storkommuneideen har gjort det umuligt at opretholde den tidligere nære kontakt imellem borgerne og de folkevalgte, og det er til dato ikke lykkedes at gennemføre foranstaltninger, der har kunnet erstatte den personlige kontakt mellem befolkningen og dens valgte repræsentanter.

Fremskridtspartiet har fra første færd arbejdet for hyppige folkeafstemninger som en nærdemokratisk foranstaltning. Et forslag til vejledende folkeafstemninger i kommunerne blev fremsat i folketingsåret 1974-75, 2. samling (. . .) Ved 1. behandling erklærede såvel indenrigsministeren som en række ordførere sig enige i den målsætning, der lå bag forslaget, men

på en række punkter anførtes saglige indvendinger mod forslagets udformning. Disse indvendinger er søgt imødekommet ved udarbejdelsen af nærværende lovforslag, og det er derfor forslagsstillernes håb, at der vil kunne opnås tilslutning til forslaget i dets foreliggende skikkelse . . . .«

Ved 1. behandling fik lovforslaget en overvejende kritisk modtagelse såvel af indenrigsministeren som af de fleste øvrige partiers ordførere, bortset fra ordførerne fra Det radikale Venstre og Danmarks Retsforbund.

Udvalget afgav ikke betænkning over forslaget.

Folketinget har ikke i de mellemliggende år frem til folketingssamlingen 1991-92 behandlet lovforslag eller beslutningsforslag om indførelse af generelle regler om vejledende folkeafstemninger. Derimod har Tinget flere gange behandlet forslag om afholdelse af vejledende folkeafstemninger vedrørende konkrete spørgsmål, f.eks. forslag til lov om folkeafstemning om flygtninge (L 38 i folketingsåret 1989-90 af Knud Lind (FP) m.fl., se Folketingstidende 1989-90, forhandlingerne sp. 722, 921, 9465 og 10010, tillæg A sp. 1161 og tillæg B sp. 1011), forslag til lov om afholdelse af vejledende folkeafstemning om en fast forbindelse over Øresund (L 160 i folketingsåret 1990-91, 2. samling, af Kim Behnke (FP) m.fl., se Folketingstidende 1990-91, 2. samling, forhandlingerne sp. 3344 og 4471 og tillæg A sp. 4077) og forslag til lov om afholdelse af vejledende folkeafstemning om Danmarks udlændingepolitik (L 216 i folketingsåret 1991-92 af Pia Kjærsgaard (FP) m.fl., se Folketingstidende 1991-92, forhandlingerne sp. 6016, 7053, 8608 og 8662, tillæg A sp. 5049 og tillæg B sp. 887).

Disse forslag blev afvist af Folketingets øvrige partier med henvisning bl.a. til, at emnerne ikke var »egnede« til at blive undergivet folkeafstemning.

I folketingssamlingen 1991-92 fremsatte medlemmer af Fremskridtspartiets folketingsgruppe forslag til folketingsbeslutning om direkte demokrati (vejledende folkeafstemninger ved vælgerinitiativ), (B 7 af Pia Kjærsgaard m.fl., se Folketingstidende 1991-92, forhandlingerne sp. 685, 2916 og 8066, tillæg A sp. 1071 og tillæg B sp. 815).

Forslaget havde følgende ordlyd:

»Folketinget opfordrer regeringen til at fremsætte lovforslag, der sikrer, at der afholdes vejledende folkeafstemninger efter følgende retningslinier:

1. Landsdækkende folkeafstemning afholdes, når 20.000 vælgere anmoder herom.
2. Regionale folkeafstemninger afholdes, når 5 pct. af de vælgere, der er optaget på valglisten i den eller de pågældende kommuner, anmoder herom.